

تفسیر	موضوع :	۹	پایه :
۱۰/۳۰	ساعت :	۹۰/۶/۱۹	تاریخ :

نام کتاب: تفسیر المیزان، ج ۱۳، سوره مبارکه اسراء

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره رده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. واژه «اسراء» به چه معناست؟ د ۷

أ. سیر دادن ب. سیر در روز ج. سفر د. سیر شبانه ■

۲. نتیجه بررسی «لام اول» و «لام دوّم» در آیه شریفه «إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا» (اسراء/۷) این است که ... ج ۴۰

أ. هردو لام برای ملک است
ب. هردو لام برای استحقاق است
ج. هردو لام، لام اختصاص است ■
د. لام اول برای اختصاص و لام دوم برای ملک است

۳. مراد از «دعا» در آیه شریفه «وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ» (اسراء/۱۱) چیست؟ ب ۴۹

أ. درخواست زبانی
ب. مطلق طلب، قولی یا عملی ■
ج. طلب با سعی و تلاش
د. درخواست از خدا

۴. در آیه شریفه «مَنْ ضَلَّ فَاْتِمَا يَضِلَّ عَلَيْهَا وَ لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى»، (اسراء/۱۵) رابطه جمله «و لا تزر» با قبل چیست؟ د ۵۷

أ. حال ب. نتیجه ج. تعلیل د. تأکید ■

تشریحی:

* «ومن أراد الآخرة وسعى لها سعيها وهو مؤمن فأولئك كان سعيهم مشكوراً» (اسراء/۱۹) آی يشكره الله بحسن قبوله والثناء على ساعيه، وشكره تعالى على عمل العبد تفضل منه على تفضل. ۶۶

۱. مراد از دو تفضلی که در عبارت «تفضل منه على تفضل» چیست؟

فإن أصل إثابته العبد على عمله تفضل والثناء عليه بعد الإثابة تفضل على تفضل.

* «ولا تقتلوا أولادكم خشية إملاق نحن نرزقهم وإياكم إن قتلهم كان خطاً كبيراً» (اسراء/۳۱) وفي الكشاف: «قتلهم أولادهم هو وأدهم بناتهم كانوا يبدونهن خشية الفاقة، وهي الإملاق، فنهاهم الله وضمن لهم أرزاقهم» انتهى. والظاهر خلاف ما ذكره وأن الآيات المعترضة لو أد البنات آيات خاصة تصرح به وبحرمته، كقوله تعالى: «وإذا المؤودة سئلت بأى ذنب قتلت» ... وأما الآية التي نحن فيها وأترابها فإنها تنهى عن قتل الأولاد خشية إملاق.

۲. کلام صاحب کشف و اشکال مصنف بر آن را توضیح دهید. ۸۵

صاحب کشف گفته: معنای جمله «لا تقتلوا أولادكم خشية إملاق» این است که دخترانتان را به خاطر ترس از فقر، زنده به گور نکنید.

مرحوم علامه می‌فرماید: ظهور آیه برخلاف این معناست؛ یعنی آیه ظهور دارد که فرزندانان (اعم از دختر و پسر) را به خاطر ترس از فقر به قتل نرسانید؛ اما به مسأله زنده به گور کردن دختران در آیات دیگری مثل «إذا المؤودة ...» اشاره شده است.

۳. جمله شریفه «إنك لن تخرق الأرض ولن تبلغ الجبال طولا» (اسراء/۳۷) کنایه از چیست؟ توضیح دهید. ۹۷

کنایه از آن است که اظهار قدرت و بزرگی که انسان متکبر دارد، وهم و خیال است؛ چون در این دنیا، هم نیرومندتر از او وجود دارد که همان زمین باشد که روی آن راه می‌رود و هرگز نمی‌تواند آن را بشکافد و هم بلندتر از او، که کوه‌ها هستند و هرگز انسان به بلندی آن نمی‌رسد.

* «تَسَبَّحَ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبُحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا» ... وَفِي الْوَصْفَيْنِ دَلَالَةٌ عَلَى تَنْزُّهِهِ تَعَالَى عَنْ كُلِّ نَقْصٍ. ۱۱۲

۴. وجه دلالت دو وصف «حليم» و «غفور» بر منزّه بودن خداوند از هر نقصی را توضیح دهید.

۱. لازم الحلم أن لا يخاف الفوت. ۲. لازم المغفرة أن لا يتضرر بالمغفرة ولا بإفاضة الرحمة فملكه وربوبيته لا يقبل نقصاً ولا زوالاً.

* «وإن من قرية إلا نحن مهلكوها قبل يوم القيامة أو معذبوها عذاباً شديداً كان ذلك في الكتاب مسطوراً» (اسراء/ ۵۸) ۱۳۲

۵. أ. در آیه شریفه فوق، تفاوت «مهلكوها» و «معذبوها عذاباً شديداً» در چیست؟ ب. مراد از «كتاب» و «مسطور» را بنویسید.

أ. دو احتمال وجود دارد: أ. المراد بالعذاب الشديد عذاب الاستئصال والمراد بالهلاك الاماتة بحتف الأنف. ب. المراد بالإهلاك التدمير بعذاب الاستئصال

والمراد بالعذاب الشديد ما دون ذلك من العذاب كقحط. (یکی از دو احتمال کافیت)

ب. المراد بالكتاب اللوح المحفوظ والمراد بالمسطور هو القضاء المحتوم.

* قوله تعالى: «قال اذهب فمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا» (اسراء/ ۶۳) قيل: الأمر بالذهاب ليس على حقيقته، وإنما هو كناية عن تخليته

ونفسه، كما تقول لمن يخالفك: افعل ما تريد، وقيل: الأمر على حقيقته، وهو تعبير آخر لقوله في موضع آخر: «اخرج منها فإنك رجيم». ۱۴۵

۶. دو قول مذکور در عبارت فوق را توضیح دهید (ترجمه کافی نیست).

۱. صيغة امر در «إذهب» به معنای حقیقی امر (وجوب) نیست بلکه به معنای این است که خداوند در این دنیا او را به خود واگذارده است و تکویناً

آزاد است (گرچه تشریعاً مکلف است).

۲. صيغة امر به معنای حقیقی آن است و منظور، امر به خروج از بهشت است.

۷. بنا بر نظر معروف علمای شیعه، انسان افضل است یا ملائکه؟ چرا؟ ۱۶۱

انسان افضل است؛ زیرا ملائکه از روی جبر، خداوند را اطاعت می کنند، ولی انسان از روی اختیار، و نیز به دلیل آیه شریفه «وفضلناهم على كثير

ممن خلقنا تفضيلاً» بنا بر اینکه منظور از كثير، تمام خلایق باشد.

۸. با توجه به آیه شریفه: «أو تسقط السماء كما زعمت علينا كسفاً أو تأتي بالله والملائكة قبيلاً» * أو يكون لك بيت من زخرف أو ترقى في السماء

ولنؤمن لرقيك حتى تنزل علينا كتاباً نقرؤه» (اسراء/ ۹۲ و ۹۳) درخواست مشرکان از پیامبر (ص) را بیان کنید. ۲۰۳

۱. قطعات آسمانی بر سر آنها فرود آید. ۲. خداوند و فرشتگان را در مقابل آنها مجسم سازد تا آنها را ببینند. ۳. خانه‌ای از طلا و نقره داشته باشد. ۴.

به آسمان بالا رود. ۵. وقتی به آسمان بالا رفت، کتابی (نوشته‌ای) بیاورد که آنها بتوانند آن را بخوانند.

* ومن الدليل على أن وجود الأشياء قول له تعالى من جهة نسبتة اليه مع إلغاء الأسباب الوجودية الآخر قوله تعالى: «وما أمرنا إلا واحدة كلمح بالبصر»

حيث شبه أمره بعد عدّه واحدة بلمح البصر، وهذا النوع من التشبيه لنفي التدرج.

۹. وجه استدلال به آیه شریفه «وما أمرنا...» بر مدعای مذکور در متن را توضیح دهید. ۱۹۷

خداوند در این آیه مبارکه، امر و کار خود را به «لمح بالبصر» تشبیه کرده؛ یعنی اشیائی که تدریجاً به لحاظ زمان و مکان موجود می شوند با اسباب

کونیّه منطبق بر زمان و مکان، همه اینها نزد خداوند در یک آنآ ما وجود پیدا می کنند؛ مُعراً از تدریج و خارج از حیطه زمان و مکان هستند و از این

جهت همه، امر خدا هستند و به عبارت دیگر از حصر در آیه، الغاء الاسباب استفاده می شود و از تشبیه به لمح البصر، امر الله و فعل الله استفاده

می شود.